Dimmalætting

7 kr.

116. árgangur • NR. 110 • Leygardagur 25. september 1993 • Tlf. 11212

Klæmint Weihe bakkar út

Hann var annars ætlaður at verða formaður í nýggja stórbankanum, men nú fer Klæmint Weihe úr formannssessinum í Føroya Banka. Hetta hendir í sambandi við, at Føroya Banki helst skal hava fleiri hundrað milliónir krónur innspræ̈ndar til komandi aðalfund.

GEORG L. PETERSEN

Fyrst kom Fíggjareftirlitið á vitjan. Teir vóru nakað leingi í Føroya Banka, og ryktini byrjaðu at ganga. Síðan sendu landsstýrið og stjórnin út skriv, har teir gjørdu greitt, at bankarnir vóru tryggjaðir. Og ígjár boðaði Klæmint Weihe frá, at hann ikki ynskir afturval í nevndina í Føroya Banka.

Fíggjareftirlitið heldur tað ikki vera gjørt nóg mikið í Føroya Banka at hyggja inn í framtíðina. Tí eru avsetingarnar, 750 milliónir krónur, ikki nógmikið, sambært eftirlitinum. Talan skal heldur vera yvir milliardina, tí støðna fer at versna nógv enn.

Og sum nakað nýtt, verða sethúsini hesaferð tikin við inn í myndina. Hesi virði skulu setast nógv lægri.

Broyttar fortreytir

Av somu orsøk verður samanleggingin av bankunum helst útsett nakað, og gerst neyvan veruleiki um mánaðarskiftið komandi. Orsøkin er, at fortreytirnar eru broyttar so munandi. Samanleggingin bygdi á hálvársroknskapin, men nú fíggjareftirlitið metir støðuna nógv dapari, má hetta útsetast.

Politiska Búskaparliga nevndin hjá Fólkatinginum kemur til Føroyar týsdagin. Kjakfundurin nevndin ætlaði at fáa í lag, verður av ongum. Hetta kemur av at løgmaður í skrivi boðaði stjórni frá, at hetta var at meta sum innblanding í føroysk viðurskifti.

Fiskavirking ikki upp í Fiskasøluna

Nú byrjar Føroya Fiskavirking at spæla við vøddunum. Sambært Bjarta Mohr, stjóra, verður neyvan talan um at melda seg inn í Fiskasøluna, sum annars setti hetta sum treyt fyri at tekna partapening.

GEORG L. PETERSEN

Bjarti Mohr og Svend Thulesen vóru samdir um, at Fiskasølan skuldi seta treytir, tá partapeningur skuldi teknast í Fiskavirking. Nú hevur Bjarti skift sess og meining, meðan hin heldur fast við sítt.

Treytirnar eru ógildugar og bygnaðurin á Fiskasøluni má helst broytast, um Fiskavirking skal gerast limur, sambært Bjarta Mohr, stjóra á Fiskavirking.

Tann einaferð so máttmikla Fiskasølan má helst boyggja seg fyri nýggja móðurfelagnum. Føroya Fiskavirking, sum at kalla fer at umsita alla flakavinnu í Føroyum framyvir.

Tá Føroya Fiskavirking varð sett á stovn fyrr í ár, tekn aðu fleiri stórar fyritøkur pening í nýggja felagnum. Talan var millum annað um Tryggingarsambandið, Skipafelagið Føroyar og so Fiskasøluna. Men treytir vóru settar við.

Fiskasølan setti eina treyt: Fiskavirking skuldi melda seg inn í Fiskasøluna og láta hana standa fyri søluni. Hetta varð samtykt, og fimm milliónir krónur vórðu teknaðar.

Ógildugar treytir

Stjóri á Fiskasøluni tá var eingin annar enn Bjarti Mohr. Nú hevur pípan fingið annað ljóð.

– Tað hevur víst seg, at tað als ikki ber til at seta treytir við tekning av partapeningi, sigur Bjarti Mohr, sum nú hevur skift stjórastólin á Fiskasøluni út við hann á Fiskavirking.

Tí kann t.d. Skipafelagið ikki vænta, at teir fáa einarætt upp á at flyta vørurnar, og Fiskasølan kann ikki vænta, at Fiskavirking gerst limur í Fiskasøluni.

Men tað var tú sjálvur sum mælti til hesar treytirnar, tá tú var stjóri á Fiskasøluni?

– Ein lærir so leingi ein livir, sigur Bjarti Mohr.

Hann avvísir tó ikki blankt, at Fiskavirking fer upp í Fiskasøluna. Men tað skulu ávísar broytingar til.

Maktskifti

Tíðirnar eru nógv broyttar, síðan samtyktina á Fiskasøluni, og tíverri til tað verra. At kalla allir limirnir í Fiskasøluni eru farnir á húsagang síðan tá, ella farnir upp í Fiskavirking. Og vit kunnu samstarva við Fiskasøluna uttan at vera limir, sigur Bjarti Mohr.

Hann heldur, at tað má ein bygnaðarbroyting til á Fiskasøluni, áðrenn samstarvið kann koma upp at standa.

– Vit mugu burturfrá tí sonevnda »andelstankanum«, sigur Bjarti Mohr.

Men er tað so Fiskavirking sum stýrir øllum og hevur yvirtikið rolluna hjá Fiskasøluni?

– Vit hava okkara at skula hava sagt, sigur Bjarti Mohr.

Og tað er júst tí, sum formaðurin í umboðsnevndini í Fiskasøluni, Svend Thulesen, stúrir fyri.

Grundarlagið burtur

– Í dag umseta virkini nógvan pening gjøgnum Fiskasøluna. Um hetta hvørvur, við tað at Fiskavirking ikki gerst limur og fer aðrar vegir, so er partur av grundarlagnum undir Fiskasøluni burtur, sigur Svend Thulesen.

Hann sigur, at um Fiskavirking ikki gerst limur, so fella fortreytirnar fyri tekningini av partapeninginum burtur.

– So má nýggj aðalfundarsamtykt til, áðrenn peningurin kann teknast. Vit kunnu ikki bara tekna fimm milliónir krónur í partapeningi, uttan at fáa nakað afturfyri. Hetta eru jú pengar, sum limirnir eiga, sigur Svend Thulesen.

Hóast pengarnir longu eru teknaðir, so er einki goldið inn av teimum enn.

– Einki verður goldið áðrenn Fiskavirking er vorðið limur, ella aðalfundur hevur avgjørt annað, sigur Svend Thulesen.

Um Bjarti Mohr hevur rætt, so eru treytirnar, sum vórðu settar við, ógildugar, og Fiskavirking kann tískil krevja teir inn.

Summartíðin endar

Summartíðin í ár, sum hevur verið galdandi síðani 28. mars, endar í nátt, tá klokkurnar skulu flytast ein tíma aftur.

Sambært kunngerð frá landsstýrinum 7. september 1992 endar summartíðin í nátt, 26. september 1993 kl. 02.00, og verður klokkutíðin tá broytt og sett til kl. 01.00.

Tann farni tímin verður í tíðarrokning tilskilaður sum kl. 01.00 A og tann komandi tímin sum kl. 01.00 B, stendur í kunngerðini. ▲

So er at gera forkanningar og leita eftir olju

Tingið samtykti í gjár uppskot landsstýrisins til lóg um forkanningar og leitan og vinnu av olju og jarðgassi.

Tingið hevði bæði 2. og og 3. viðgerð av uppskotunum í gjár, og vórðu tey samtykt við seytjan atkvøðum.

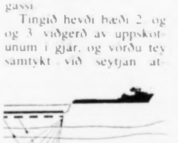

Í marknaðarnevndini var tað bara Sambandsflokkurin, sum ikki tók undir við uppskotunum. Hinir flokkarnir í marknaðarnevndini, sum tóku undir við teimum – Javnaðarflokkurin, Fólkaflokkurin, Tjóðveldisflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin – telja tilsamans 24 tingmenn. Orsøkin til, at uppskotini ikki fingu fleiri atkvøður enn tær neyðugu 17, var, at fleiri tingmenn vóru burturstaddir.

Lógirnar koma í gildi dagin eftir at tær eru kunngjørdar. pol

Mugu hava nývál

Sjónvarp Føroya kunngjørdi hóskvøldið eina rættiliga kollveltandi veljarakanning, sum stovnurin sjálvur hevur gjørt. »Veljarakanningin hjá SvF vísir týðuliga, at vit mugu hava nývál. Landsstýrissamgongan hevur ikki fólkið aftan fyri seg, verri enn so!« Hetta sigur formaður Sambandsfloksins Edmund Joensen.

Dimmalætting bað formann Sambandsfloksins um eina viðmerking til kanningina, stutt áðrenn hann gjáramorgunin fór niður til Danmarkar á landsfund hjá flokkinum Vinstra, sum hann, sjálvur annar, var boðin at vera við til.

Veljarakanningin fevndi um meira enn túsund spurd. Og hon vísti ikki tá stóru valluttøkuna, einans umleið 47%. Var val í dag, hevði løgtingið verið soleiðis samansett: Fólkaflokkurin 5 tingmenn (+2), Sambandsflokkurin 13 (+8), Javnaðarflokkurin 4 (–6), Sjálvstýrisflokkurin 3 (3), Tjóðveldisflokkurin 5 (+1) og Kristiligi Fólkaflokkurin 0 (–2). Tórður Niclasen, sum er farin úr Kristiliga Fólkaflokkinum, hevði ikki komið á ting sum tingmaður fyri nýggja Miðflokkin, tí flokkurin hevði einki umboð fingið. Ikki heldur Sosialistiski Loysingarflokkurin hevði fingið umboð á ting, men tað hevði hinvegin Hin Føroyski Flokkurin, sum hevði komið á ting við 1 tingmanni.

– Tað líkist ongum, at løgmaður og landsstýri loyva ikki politisku búskaparligu nevndini hjá Fólkatinginum at hoyra meiningina hjá manninum á gøtuni. Enn minni forstáligt er tað, tá Javnaðarflokkurin skrivar í bløðunum, at teir hava bjóðað Poul Nyrup Rasmussen heim at vitja Javnaðarflokkin, týs at javnaðarfólk kunnu tosa við forsætisráðharran, men vanligi føroyingurin kann ikki tosa við politisku og búskaparligu nevndina hjá Fólkatinginum, sum kemur miðvikudagin til Føroyar, sigur Edmund Joensen. ▲

Í BLAÐNUM Í DAG

B71 av Sandi steypavinnarar 1993

Sandingar vunnu finaluna um Løgmanssteypið og tryggjaðu sær harvið møguleikan at sleppa við í Europa-Cup næsta ár. Frásøgn og myndir úr Gundadali.

Jeltsin víkast ikki

Tað var bert ein symbolsk samtykt, tá fólkakongressin næstan einmælt setti Boris Jeltsin frá sum forseta í Russlandi. Jeltsin stendur stinnur saman við sterku framburðsfylkingini. Umframt val til nýtt tvíkamarting hevur hann eisini skrivað út forsetaval.

Wallenberg aftur á vitjan

Leiðarin og stovnarin av Skandinavisku Barnamissiónini er staddur í Føroyum í løtuni. Tíðarskeiðið 1. oktober til 30. apríl er høvi hjá skúlabørnum eftir egnum uppskoti at savna inn pening til illa stødd børn á Filipsoyggjunum.

Forvitnislig rannsókn um ættaruppruna indiána

Fyrrverandi leiðarin á Tora Tourist, Erik Drilen, hevur í amerikanskum bløðum havt forvitnisligar greinir um norrøna landnámið í Amerika og skyldskap indiána við norðbúgvar.

Hjartasorg varð til hjartamál

Tað var einki minni enn eitt hetjubragd, tá svenski rannsóknarmaðurin Sven Hedin gjørdi ferð í Takla Makan Oyðimørkina fyri hundrað árum síðan. Ein hættislig ferð, ið var byrjanin til slóðbrótandi rannsóknir í heimsins størsta meginlandi.

Reportasja av Húsum

Av sjónum sær Húsa bygd ikki út til at vera so nógv broytt. Sum so nógvar aðrastaðni hendu broytingar her í teimum góðu árunum. Men karmurin – fjøllini, áirnar, teigarnir, fjøran, kirkjan – er tann sami.

HEYSTMÓTAVIKAN '93

Mikudagin, hósdagin og fríggjadagin verða mótasýningar í SMS, har allir mótahandlarnir verða við.

SMS

Sí annars skránna í Dimmalætting týsdagin.

Byrjið eina góða útbúgving nú...

og verðið liðug/ur til jóla!

Undirvíst verður í donskum, skriving, rokning, bókhaldi, handilsrokning, maskinskriving, stenografi, enskum, týskum, fronskum, tekning, sølutøkni, reklamu o.a.

Sendið leypan inn, og vit senda tygum okkara stóru studie handbók ÓKEYPIS. Ella ringið 031 86 15 26. Skrivstova skúlans er opin gerandisdagar frá kl. 9-16.

Hr./fr.:

Bústaður:

Postnr.:

Býur:

DIM

Mønsteds Kursus

Postboks 233 · Jyllandsvej 15

2000 Frederiksberg · København